Szövött sáv - ún. kölni szalag

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	13996
Készítés ideje:	15. SZÁZAD
Készítés helye:	Köln
Anyag:	aranyfonal; lenfonal; színes selyemfonal
Technika:	szövött
Méretek:	hosszúság: 33 cm szélesség: 13 cm

A keskeny szalagok előállítására specializálódott kölni szövőműhely már a 11. század végén híressé vált. A "kölni szalagok" (*Kölner Borte*) kifeszített láncfonala len, míg a mintát adó vetülék arany- és selyemfonal. Az aranyfonalat sodrott lenfonal köré csavart aranyozott állati hártyából állították elő. A szalagokból összeállított tarsolyokban szentek relikviáit őrizték. A szalagok egyházi öltözékek – miseruhák, palástok, süvegek – díszítésére is szolgáltak, ugyanakkor az öltözéket kiegészítő stólát, manipulust is készítettek belőlük. A 14. század elején a spanyol selyemszövés mustrái – madarak, rozetták – hatottak formakincsükre. A 15. század elején családi címereket, heraldikai motívumokat (sas, sólyom, oroszlán) szőttek a szalagokba, majd a század második felétől kezdődően az ábrázolásmód naturalisztikusabbá vált. Gyakori az itt bemutatott szalagon is látható vörös–fehér virágú életfa, a Jézus vérére és az áldozatot szimbolizáló borra utaló szőlőtő, valamint a Jézust és Máriát idéző felirat (*ihesus–maria*).

Feltehetően ezzel összetartozó darab a 19995. ltsz., azonos mintával díszített szövött szalag, amelyek egykor talán egy dalmatika függőleges és vízszintes betétsávját alkották (ld. a kölni Schnüttgen Museumban őrzött, hasonló szövött sávval díszített dalmatikát - ld. itt).

Hasonló életfa-motívummmal díszített szövött szalag található a szászországi Wienhausen egykori ciszterci kolostorának gyűjteményében őrzött 14. századi antependiumon (ld. itt).

Irodalom

- Bombek Marita, Sporbeck Gudrun: *Kölner Bortenweberei im Mittelalter. Corpus Kölner Borten*. Köln, 2012. - Nr. 125. (analógia)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/29. (Tompos Lilla)
- előszó: Végh Gyula: *Régi egyházművészet országos kiállítása*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1930. - Nr. 520.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum
dots.hu PDF generator